

نقش و اهمیت گروه دیرینه شناسی

فسیل در لغت به معنای آثار و بقایای موجودات زنده که در گذشته می زیسته اند اطلاق می شود و علمی که به مطالعه و شناخت این آثار و بقایا می پردازد دیرینه شناسی یا Paleontology نامیده می شود.

فسیلها بر اساس محیط تدفین به دو گروه دریایی و قاره ای تقسیم می شوند. محیطهای دریایی بعلت تداوم رسوبگذاری و دفن سریع موجودات مرده نسبت به محیطهای قاره ای از پتانسیل بالاتر فسیلی برخوردارند. ولی محیطهای قاره ای بعلت هوازدگی اجساد و آثار موجودات بندرت شرایط مناسب فسیل شدن را دارا بوده و تنها در محیطهای سیلابی، یخچالی و مردابی تعداد اندکی از موجودات بصورت فسیل حفظ می شود.

اما بطور معمول فسیلها را به دو گروه بزرگ جانوری و گیاهی که هر کدام از آنها شامل موجودات میکروسکپی و ماکروسکپی است تقسیم می شود.

با مطالعه فسیلها به ویژه فسیلهای شاخص تعیین سن نسبی طبقات زمین، انطباق و همبستگی چینه شناسی زیستی، تعیین سن نسبی سازندهای مختلف، بررسی سیر تکاملی موجودات از گذشته تا به امروز، علت انقراض و پیدایش موجودات، آب و هوای گذشته زمین، جغرافیا و وسعت و مکان قاره ها، پالئوآکولوژی و محل زندگی موجودات در گذشته را می توان مطالعه و تعیین کرد.

ایران بعلت گسترش و تنوع تشکیلات زمین شناسی در پهنه های مختلف دارای تنوع وسیعی از فسیلها می باشد که از این شاخه ها می توان به فسیلهای مهره دار، بی مهره، گیاهی و ... اشاره کرد.

باتوجه به اینکه میلیونها سال طول کشیده تا موجودات زنده تبدیل به فسیل شوند و علاوه بر این وجود شرایط مناسب فسیل شدن مانند دفن شدن در رسوبات و قرار نگرفتن در معرض هوازدگی و دیگر عوامل نیز باید مهیا باشد تا یک موجود به فسیل تبدیل شود. پس در واقع می توان گفت فسیلها سرمایه های تجدیدناپذیرند، وظیفه ماست که علاوه بر مطالعه و شناسایی این گنجینه های طبیعی از گونه های حساس و در معرض خطر نیز محافظت نمائیم.

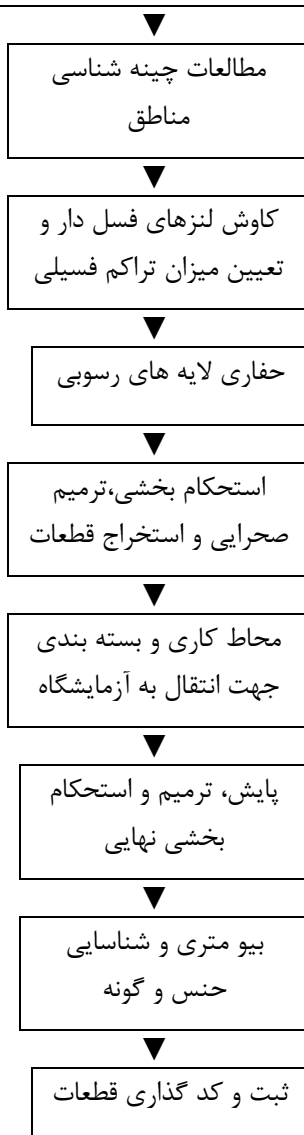
عمده ترین وظایف گروه دیرینه شناسی

- ۱- مطالعه مناطق دارای پتانسیل‌های دیرینه شناسی و سنگ شناسی جهت جمع آوری نمونه ها و مطالعه علمی
- ۲- ارائه برنامه به مدیریت محترم دفتر و اولویت بندی مناطق
- ۳- انجام ماموریت‌های صحرایی (تنظیم برگه ماموریت، هماهنگی تهیه خودرو، هماهنگی به استان‌های مربوطه و اعزام به محل مورد نظر)
- ۴- انجام سیستماتیک نمونه برداری فسیلی و سنگ شناسی
- ۵- انجام عملیات های آزمایشگاهی (آماده سازی نمونه، اسید شویی)
- ۶- مطالعات آزمایشگاهی و میکروسکوپی
- ۷- بیومتری و شناسایی نمونه ها
- ۸- ثبت و کد گذاری نمونه ها
- ۹- انجام بررسی طرح‌های ارجاعی به بخش
- ۱۰- پی گیری پروژه ساختمانی مرکز تحقیقات فسیلی و حفاری منطقه فسیلی در مراغه

مطالعات دیرینه شناسی

دیرینه شناسی میکروفسیل ها	دیرینه شناسی گیاهی (پالئوبوتانی و پالینولوژی)	دیرینه شناسی بی مهرگان	دیرینه شناسی مهره داران
---------------------------	--	------------------------	-------------------------

دیرینه شناسی مهره داران

وضعیت کمی نمونه های گروه دیرینه شناسی

تعداد	نمونه
۸۷۰۰	فسیل بی مهره
۲۰۰۰	فسیل مهره دار
۳۴۱	فسیل گیاهی (ماکروفسیل گیاهی)
۲۰۰۰	پالینولوژی (میکروفسیل گیاهی)
۵۴۸۰	سنگ وکانی

اهم فعالیت های انجام گرفته توسط گروه دیرینه شناسی

پروژه های در حال اجرا

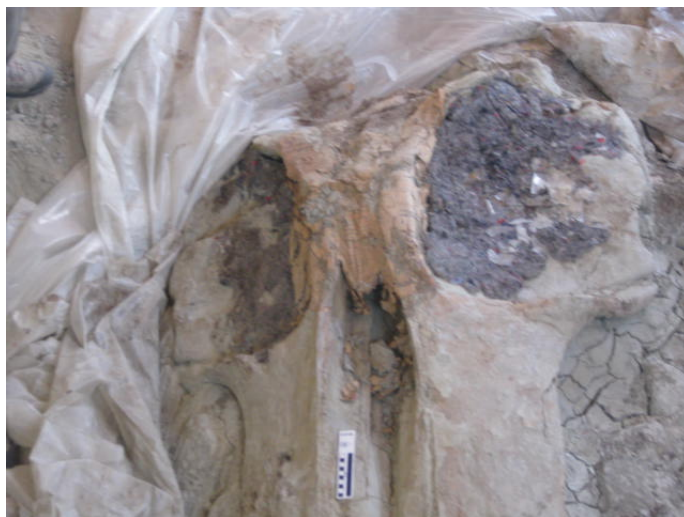
- ۱- پالینوبیواستراتیگرافی و پالتواکولوژی سیلورین در گردنه پلمیس واقع در جنوب بجنورد
- ۲- پالینوبیواستراتیگرافی و پالتواکولوژی کامبرین پسین و اردوویسین پیشین در کوه سالوک واقع در شمال روستای قلی
- ۳- پالتوبیواستراتیگرافی و پالتوژئوگرافی رسوبات پالتوژئوئیک زیرین در ناحیه رباط قره بیل

کتاب و مقالات ارائه شده

- ۱- پالتواکولوژی و بیواستراتیگرافی منطقه طزره شاهرود با نگرشی ویژه بر فسیلهای گیاهی منطقه ، افسانه حسینی ، چهارمین همایش انجمن زمین شناسی ، دانشگاه تهران ، ۱۳۸۰
- ۲- بازنگری گربه سانان پلیوپولیسستوسن و مقایسه با گربه های ایرانی ، زهرا اورک ، همایش دومین دستاوردهای محیط زیست، ۱۳۸۴
- ۳- پالتوتولوژی بیمهرگان ، ترجمه علی میثمی، ۱۳۸۱
- ۴- پالتوتولوژی ، جلد دوم ، احمد زواره ای ، ۱۳۸۷
- ۵- رخساره های میکروسکپی سنگهای رسوبی ، ترجمه علی میثمی، ۱۳۸۵

برنامه های پیش بینی شده

- ۱- بررسی زمین شناسی ، نمونه برداری و شناسایی فسیلهای منطقه شاهرود
- ۲- بررسی زمین شناسی ، نمونه برداری و شناسایی فسیلهای خراسان رضوی
- ۳- بررسی زمین شناسی ، نمونه برداری و شناسایی فسیلهای کرمان

تصاویر مربوط به استخراج مجموعه فسیل نهنگ چابهار (در حال مطالعه توسط گروه دیرینه شناسی سازمان حفاظت محیط زیست)

مطالعه چینه شناسی و جمع آوری نمونه فسیل از ارتفاعات ژوراسیک البرز

استخراج فسیل های مهره دار منطقه فسیلی مراغه

تصویری از کارگاه بین المللی فسیل مهره دار